

Dosarul nr. 2rac-89/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. P. Harmaniuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

7 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Ala Cobăneanu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Molatest”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Molatest” cu privire la rambursarea subvenției, încasarea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Instituția Publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, casată integral hotărârea din 22 aprilie 2019 a Judecătoria Chișinău sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 16 august 2017, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Molatest” cu privire la rambursarea subvenției, încasarea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în anul 2012, pentru înființarea unei plantații de nuc cu suprafața de 71,39 ha, SRL „Molatest” a beneficiat de o subvenție în sumă de 402 210 de lei.

La 20 aprilie 2017, conform ordinului IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” nr. 45 din 7 aprilie 2017 cu privire la aprobarea graficului de inspecții post-achitare, un grup de lucru din cadrul Direcției Inspecții și control în teren al IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, s-a deplasat la locul efectuării investiției în scopul verificării onorării prevederilor contractuale și a

constatat că SRL „Molatest” a respectat criteriile de eligibilitate doar pentru suprafața de 34,4932 ha, iar suprafața de 36,8968 ha a plantației a fost defrișată.

Astfel, în urma iregularităților depistate, SRL „Molatest” a fost înștiințată despre încălcările identificate și necesitatea restituirii subvenției acordate, însă solicitările IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” au fost ignorate.

Prin răspunsul la somație nr. 271, SRL „Molatest” a confirmat faptul defrișării suprafeței plantației de nuc menționate.

A menționat reclamanta că SRL „Molatest” a încălcat atât prevederile Regulamentului de subvenționare, cât și prevederile contractuale.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 585, 619, 624 Codul civil, art. 4, 5, 39, 85, 117, 118, 119, 174, 175, 238, 241, 278 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SRL „Molatest” în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a subvenției acordate în sumă totală de 207 876 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 10 650,09 de lei, a penalității în sumă de 2 203,49 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 13 august 2018, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul SRL „Molatest” în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a subvenției acordate în sumă totală de 76 252 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 13 137,28 de lei și a penalității în sumă de 1 372,54 de lei.

Suplimentar a menționat că la 11 iunie 2018, Secția monitorizare post-inspecție a efectuat o verificare suplimentară a obiectului investiției pentru care SRL „Molatest” a beneficiat de sprijin financiar conform dosarului 3-P/1210SV4359, fiind întocmită fișa de verificare nr. 83 și procesul-verbal nr. 25 privind constatarea iregularităților, potrivit cărora a fost constatată aceeași încălcare a prevederilor contractuale și a prevederilor regulamentului de subvenționare și anume faptul că plantația de nuc este defrișată pe o suprafață de 13,5343 ha, care este împărăginită.

Așadar, SRL „Molatest” a încălcat prevederile contractului de acordare a sprijinului financiar nr. 2173 din 30 noiembrie 2012, precum și a Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012.

Totodată, a evidențiat că alocarea subvențiilor este determinată de obiectivele aferente Măsurii 3 a Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, însă în situația creată acestea nu vor fi atinse.

Prin urmare, în scopul gestionării eficiente a fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, se impune necesitatea restituirii de către SRL „Molatest” a subvenției acordate în mărime de 76 252 de lei (mărimea totală a subvenției 402 210 de lei, împărțită la suprafața subvenționată 71,39 ha, egal cu 5 633,98 de lei per hectar, înmulțit la suprafața defrișată de 13,5343 ha, este egal cu 76 252 de lei).

Potrivit pct. 4.4 din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 2173 din 30 noiembrie 2012, art. 585, 619 și 624 alin. (1) Cod civil, SRL „Molatest” urmează să achite dobânda de întârziere și penalitatea contractuală.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, prima instanță a constatat că suprafața de 3,2246 ha nu a fost defrișată, după cum se pretinde, dar a fost afectată de condițiile meteorologice nefavorabile, care nu îi sunt imputabile SRL „Molatest”, fapt ce se demonstrează prin răspunsul Serviciului Hidrometeorologic de Stat nr. 08/1908 din 27 noiembrie 2018.

Prin instanță a ajuns la concluzia de a respinge ca fiind neîntemeiată și solicitarea IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” cu privire la încasarea subvenției acordate pentru suprafața de 10,3097 ha, care se pretinde că este părăginită, or prezența altor plante pe teritoriul plantației de nuc nu este o încălcare a pct. 32 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012, deoarece la data efectuării inspecției post-achitare (14 aprilie 2017) și la data efectuării verificării post-inspecție (11 iunie 2018), contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 2173 din 30 noiembrie 2012 a încetat să reglementeze relațiile între părți, deoarece conform pct. 8.3 din contractul menționat, contractul se consideră încheiat din data de 30 noiembrie 2012, fiind valabil o perioadă de 3 ani, până la data de 29 noiembrie 2015.

Prin urmare, a menționat prima instanță că solicitarea de încasare a subvenției acordate în sumă de 76 252 de lei este neîntemeiată în situația în care în ședința de judecată a fost stabilit că SRL „Molatest” nu a încălcat obligațiile contractuale în perioada de valabilitate a acestuia și nici pct. 32 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 57 din 31 ianuarie 2012.

În astfel de circumstanțe, respingând acțiunea în partea încasării subvenției acordate, prima instanță a respins și solicitările derivate (complimentare) privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 13 137,28 de lei și a penalității în sumă de 1 372,54 de lei.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” și menținută hotărârea din 22 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani.

Prin decizia din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, casată decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”, casată integral hotărârea din 22 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasată în beneficiul IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” din contul SRL „Molatest” suma de 76 252 de lei, subvenția alocată.

În rest, au fost respinse pretențiile privind încasarea sumei de 13 137,28 de lei, dobânda de întârziere și suma de 1 372,54 de lei, penalitatea.

Au fost încasate din contul SRL „Molatest” în beneficiul statului suma de 2 287,56 de lei, taxa de stat care urma a fi achitată în prima instanță și suma de 1 715,67 de lei, taxa de stat care urma a fi achitată în instanța de apel.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a apreciat ca fiind greșită concluzia primei instanțe precum că suprafața de 3,2246 ha a plantației nu a fost defrișată, după cum se pretinde în acțiune, dar a fost afectată de condițiile meteorologice nefavorabile.

Cu referire la scrisoarea Serviciului Hidrometeorologic de Stat din 27 noiembrie 2018, reținută de prima instanță, aceasta nu indică expres că plantația de nuci a SRL „Molatest” pentru care a beneficiat de sprijin financiar, a fost afectată de valorile de temperatură de - 20⁰ Celsius, iar ca rezultat, plantația de nuci ar fi înghețat.

Instanța de apel a menționat că potrivit prevederilor contractuale, SRL „Molatest” urma să notifice în formă scrisă AIPA, în termen de 10 zile, despre apariția oricăror circumstanțe care împiedică executarea obligațiilor, precum și dispariția acestora, fapt ce nu a fost realizat de către beneficiar.

Prin urmare, se atestă cert încălcarea de către SRL „Molatest” a prevederilor pct. 32 și pct. 99 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2012, pct. 2.1.1, pct. 2.1.2 și pct. 2.1.6 din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 2173.

Astfel, beneficiarul subvenției SRL „Molatest” nu a respectat condițiile pentru care a fost acordat sprijin financiar, fiind obligată să restituie suma de 76 252 de lei cu titlu de subvenție, or intimatul/pârât nu a prezentat probe pertinente și plauzibile care să dovedească exonerarea de răspundere a acestuia.

Totodată, instanța de apel a reținut că în speță a fost constatată o încălcare neesențială a contractului, fapt ce nu întrunește condițiile de încasare a dobânzii și a penalității de întârziere. Cu atât mai mult că nici nu a fost reziliat contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 2173.

La 9 februarie 2021, SRL „Molatest”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean a declarat împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel a adoptat hotărârea cu încălcarea esențială a normelor de drept material, având în vedere interpretarea în mod eronat a legii (pct. 32 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2012), precum și aprecierea arbitrară a probelor, fapt ce a dus la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului (garantarea dreptului la proprietate).

Astfel, în cererea de recurs, SRL „Molatest” a făcut o delimitare a termenilor utilizați de AIPA în fișa de verificare nr. 82 din 11 iunie 2018, referitor la starea plantației și a comunicat că inspectorii au stabilit de fapt, conform actelor anexă, cu enumerarea numerelor cadastrale ale terenurilor că din suprafața de 13,5343 ha, pentru care s-a solicitat restituirea subvenției, plantația pe 3 terenuri cu suprafața de 3,2246 ha este defrișată și plantația pe 11 terenuri cu suprafața de 10,3097 ha este împărăginită, anexând pozele făcute la fața locului.

Cu referire la plantația de pe cele 3 terenuri cu suprafața de 3,2246 ha, stabilită ca defrișată de inspectorii AIPA, a menționat că marea majoritate a pomilor de nuci plantați pe această suprafață au înghețat în iarna anului 2014, iar reabilitatea acestora prin tăierile de regenerare nu au dat rezultatele așteptate pentru a menține în continuare plantația ca una viabilă din punct de vedere economic.

A recunoscut SRL „Molatest” că urma să informeze AIPA referitor la situația intervenită, însă, faptul că pomii au fost afectați de îngheț în iarna anului 2014 a devenit vizibil tocmai în luna mai, la dezmușuritul copacilor și SRL „Molatest” a mizat pe faptul că lucrările (tăierile) de regenerare a pomilor vor da rezultat, iar suprafața afectată nu era atât de mare pentru a ridica chestiunea dată și a forma o comisie raională care să stabilească consecințele înghețului.

Prin urmare, instanța de apel putea să admită acțiunea înaintată de AIPA doar în această parte, cu restituirea subvenției doar pentru cele 3 terenuri cu suprafața de 3,2246 ha, în situația în care a considerat întemeiată nerespectarea de către SRL „Molatest” a notificării AIPA despre situația de forță majoră survenită ca rezultat al înghețurilor, însă, și în acest caz obligația de restituire a subvenției nu este întemeiată pe lege, or suprafața nu a fost defrișată intenționat, majoritatea pomilor de nuc au înghețat și nu a fost rentabil din punct de vedere economic continuarea prelucrării acestei suprafețe de 3,2246 ha.

Totodată, a remarcat că nicio prevedere din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2012, nu stipulează obligația de restituire a subvenției ca rezultat al neinformării AIPA despre situațiile de forță majoră intervenite.

Referitor la plantația de pe suprafața de 10,3097 ha, constatată de inspectorii AIPA ca fiind împărăginită, a evidențiat că acest temei nu are atât suport juridic, cât și factual, deoarece faptul că inspectorii au fost la fața locului atunci când încă nu se reușise discuțierea a doua oară a buruienilor crescute în plantație, nu înseamnă că plantația era împărăginită, or din pozele prezentate de însăși AIPA se vede în mod evident că pomii de nuc există, au o dezvoltare normală (unii chiar și roadă) și nu există nicio concluzie că ar fi cumva afectați de întârzierea nimicirii buruienilor.

Mai mult ca atât, din punct de vedere juridic, pct. 32 din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2012, prevede obligația beneficiarului de subvenție să nu caseze sau defrișeze plantația înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a acesteia, însă cu noțiunea de împărăginită, în regulamentul nu se operează, cu atât mai mult, după cum a menționat că nicio împărăginită de fapt nu era, ci o întârziere în nimicirea buruienilor.

Cât privește motivele AIPA, reținute în mod principal și de instanța de apel, cu trimitere la prevederile contractuale (pct. 2.1.1, pct. 2.1.2, pct. 2.1.6 din contractul de acordare a sprijinului financiar nr. 2173), a invocat recurenta că acestea sunt absolut nefondate, or contractul în cauză la pct. 8.3 prevede că a fost încheiat pe un termen de 3 ani, fiind valabil până la 29 noiembrie 2015 și prin urmare la data efectuării verificării în teren și la data înaintării acțiunii nu producea efecte juridice și nu poate fi aplicabil speței aduse spre soluționare instanței, aplicabile urmând a fi

reținute doar prevederile Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2012.

La 10 martie 2021, IP „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a depus referință la recursul declarat de SRL „Molatest”, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 3 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 18 vol. II), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 9 februarie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Molatest”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Molatest”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SRL „Molatest”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Molatest”, reprezentată de avocatul Sorin Tighinean.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Mariana Pitic

Ala Cobăneanu